

Na osnovu člana 59. stav 6. Zakona o energetici („Službeni glasnik RS”, br. 57/11, 80/11 – ispravka, 93/12 i 124/12) i člana 42. stav 1. Zakona o Vladi („Službeni glasnik RS”, br. 55/05, 71/05-ispravka, 101/07, 65/08, 16/11, 68/12 – US i 72/12),

Vlada donosi

UREDBU O MERAMA PODSTICAJA ZA POVLAŠĆENE PROIZVOĐAČE ELEKTRIČNE ENERGIJE

I. PREDMET

Član 1.

Ovom uredbom bliže se definišu kategorije povlašćenih proizvođača električne energije, propisuju mere podsticaja, uslovi za njihovo ostvarivanje, način određivanja podsticajnog perioda, prava i obaveze koje iz tih mera proizlaze za povlašćene proizvođače i druge energetske subjekte i uređuje sadržinu ugovora i predugovora o otkupu električne energije od povlašćenog proizvođača.

Član 2.

Pojedini izrazi koji se upotrebljavaju u ovoj uredbi imaju značenja propisana Zakonom o energetici i Uredbom o uslovima i postupku sticanja statusa povlašćenog proizvođača električne energije.

II. MERE PODSTICAJA, USLOVI ZA NJIHOVO OSTVARIVANJE I PRAVA I OBAVEZE ENERGETSKIH SUBJEKATA PO TOM OSNOVU

Član 3.

Mere podsticaja u smislu ove uredbe su:

1) podsticajni period od 12 godina za sve elektrane povlašćenih proizvođača koje su puštene u pogon manje od 12 meseci pre potpisivanja ugovora o otkupu ukupnog iznosa proizvedene električne energije sa javnim snabdevačem, odnosno podsticajni period od 12 godina umanjen za razliku između godine zaključenja ugovora i godine puštanja u pogon za sve druge elektrane povlašćenih proizvođača;

2) podsticajna otkupna cena po kojoj povlašćeni proizvođač ima pravo da prodaje javnom snabdevaču ukupni iznos proizvedene električne energije tokom podsticajnog perioda;

3) pravo povlašćenog proizvođača koji je prethodno stekao privremeni status povlašćenog proizvođača da prodaje javnom snabdevaču ukupni iznos proizvedene električne energije tokom podsticajnog perioda po podsticajnoj ceni koja je važila u trenutku sticanja privremenog statusa povlašćenog proizvođača;

4) iznos proizvedene električne energije tokom podsticajnog perioda po podsticajnoj ceni koja je važila u trenutku sticanja privremenog statusa povlašćenog proizvođača;

5) preuzimanje balansne odgovornosti i troškova balansiranja povlašćenog proizvođača tokom podsticajnog perioda od strane javnog snabdevača;

6) besplatno mesečno obaveštavanje povlašćenog proizvođača i javnog snabdevača o očitanoj proizvodnji električne energije u objektu povlašćenog proizvođača od strane nadležnog operatora sistema tokom podsticajnog perioda;

7) pravo povlašćenog proizvođača da nakon isteka podsticajnog perioda sa javnim snabdevačem zaključi ugovor o otkupu ukupnog iznosa proizvedene električne energije po tržišnim uslovima na organizovanom tržištu električne energije u Republici Srbiji.

Podsticajni period iz stava 1. tačka 1) ovog člana za povlašćenog proizvođača čija je elektrana ušla u pogon više od 12 meseci pre potpisivanja ugovora o otkupu ukupnog iznosa proizvedene električne energije sa javnim snabdevačem određuje se kao:

$$N = \max \{0, [12 - (G_u - G_p)]\}$$

gde je:

N – podsticajni period,

G_u – godina sklapanja ugovora o otkupu ukupnog iznosa proizvedene električne energije sa javnim snabdevačem,

G_p – godina puštanja u pogon elektrane povlašćenog proizvođača.

Povlašćeni proizvođač čija hidroelektrana je starija od 40 godina ima pravo na podsticajni period iz stava 1. tačka 1), odnosno iz stava 2. ovog člana ukoliko izvrši rekonstrukciju hidroelektrane, pri čemu se kao datum puštanja u pogon smatra datum završetka rekonstrukcije.

Hidroelektrana iz stava 3. ovog člana se, u smislu ove uredbe, tretira kao hidroelektrana na postojećoj infrastrukturi.

Član 4.

Pravo na podsticajne mere iz člana 3. tač. 1), 2), 3), 4) i 5) ove uredbe ima povlašćeni proizvođač električne energije koji je sa javnim snabdevačem zaključio ugovor o otkupu ukupnog iznosa proizvedene električne energije tokom podsticajnog perioda.

Pravo na podsticajnu meru iz člana 3. tačka 6) ove uredbe ima povlašćeni proizvođač električne energije koji je sa javnim snabdevačem zaključio ugovor o otkupu ukupnog iznosa proizvedene električne energije nakon isteka podsticajnog perioda.

Član 5.

Javni snabdevač dužan je da, na zahtev proizvođača električne energije iz elektrane koja koristi obnovljive izvore energije odnosno iz elektrane za kombinovanu proizvodnju električne i

toplotne energije na ugalj ili na prirodni gas, koja nije priključena na sistem, zaključi ugovor o privremenom preuzimanju balansne odgovornosti i privremenom otkupu električne energije, ukoliko je proizvođač prethodno ispunio uslove iz odobrenja za priključenje i pribavio upotrebnu dozvolu, drugi dokaz da uređaji i instalacije elektrane ispunjavaju tehničke i druge propisane uslove ili upotrebnu dozvolu za probni rad.

Privremeni ugovor iz stava 1. ovog člana važi od puštanja elektrane u probni rad do zaključivanja ugovora o otkupu ukupnog iznosa proizvedene električne energije tokom podsticajnog perioda, a najduže tri meseca, osim u slučaju postrojenja na biogas kod kojih privremeni ugovor može trajati najviše devet meseci.

Proizvođač koji u roku iz stava 2. ovog člana pribavi status povlašćenog proizvođača ima pravo na podsticajne mere iz člana 3. tač. 1), 2), 4) i 5) ove uredbe, kao i tokom trajanja privremenog ugovora iz stava 1. ovog člana.

Proizvođač koji u roku iz stava 2. ovog člana ne pribavi status povlašćenog proizvođača ima pravo da naplati prodatu električnu energiju od javnog snabdevača po prosečnoj tržišnoj ceni i obavezu da plati troškove balansiranja javnom snabdevaču po ceni koja je jednaka količniku ukupnih troškova balansiranja balansne grupe javnog snabdevača i ukupne prodate energije javnog snabdevača.

Prosečna tržišna cena energije i cena usluga balansiranja iz stava 4. ovog člana utvrđuju se na osnovu podataka o kupovini energije i usluga balansiranja javnog snabdevača u mesecu koji prethodi potpisivanju privremenog ugovora iz stava 1. ovog člana i definišu u privremenom ugovoru.

Član 6.

Prava i obaveze povlašćenog proizvođača i javnog snabdevača tokom podsticajnog perioda, uređuju se ugovorom o otkupu ukupnog iznosa proizvedene električne energije iz elektrana instalisane snage do 5 MW i preko 5 MW (u daljem tekstu: ugovor o otkupu ukupnog iznosa proizvedene električne energije), koji se zaključuju u pisanoj formi.

Sadržina ugovora o otkupu ukupnog iznosa proizvedene električne energije utvrđuje se u skladu sa Zakonom o energetici, zakonom kojim se uređuju obligacioni odnosi i ovom uredbom, a sadrži naročito:

- 1) ugovorne strane i kategoriju povlašćenog proizvođača;
- 2) predmet ugovora, datum sklapanja i datum prestanka ugovora;
- 3) mesto kupoprodaje energije;
- 4) mesto i način merenja;
- 5) način utvrđivanja gubitaka između mesta kupoprodaje i mesta merenja, ukoliko se ne nalaze na istom mestu;
- 6) način davanja prigovora na očitane vrednosti;
- 7) način utvrđivanja proizvodnje u slučaju kvara mernog uređaja;
- 8) cenu električne energije utvrđenu u skladu sa čl. 13. 14. i 15. ove uredbe;
- 9) način i dinamiku obračunavanja, fakturisanja i plaćanja;
- 10) kamatu u slučaju neblagovremenog plaćanja;
- 11) način obezbeđivanja garancije plaćanja;

- 12) način komunikacije ugovornih strana;
- 13) obaveze javnog snabdevača u pogledu preuzimanja balansne odgovornosti i povlašćenog proizvođača u pogledu planiranja rada elektrane;
- 14) obaveze povlašćenog proizvođača u pogledu prenosa garancija porekla na javnog snabdevača;
- 15) spisak podataka čija se tajnost garantuje;
- 16) odgovornost za nastanak štete;
- 17) način i mesto arbitraže;
- 18) spisak događaja koji se smatraju višom silom u skladu sa važećim aktima;
- 19) razloge privremenog prekida i uslove nastavka ugovora;
- 20) razloge i uslove trajnog raskida ugovora;
- 21) uslove prenosa prava i obaveza iz ugovora na treća lica.

Ministarstvo propisuje standardne modele ugovora o otkupu ukupnog iznosa proizvedene električne energije.

Ugovor o otkupu ukupnog iznosa proizvedene električne energije može odstupiti od standardnih modela ugovora iz stava 3. ovog člana, uz saglasnost obeju ugovornih strana i uz prethodno pribavljenu saglasnost Ministarstva u pisanoj formi.

Član 7.

Uz zahtev za zaključenje ugovora o otkupu ukupnog iznosa proizvedene električne energije, koji je podnet u pisanoj formi, povlašćeni proizvođač dostavlja javnom snabdevaču rešenje o sticanju statusa povlašćenog proizvođača.

Javni snabdevač je dužan da sa povlašćenim proizvođačem zaključi ugovor o otkupu ukupnog iznosa proizvedene električne energije u roku od 15 dana od dana podnošenja zahteva iz stava 1. ovog člana.

Povlašćeni proizvođač ima pravo da raskine ugovor iz stava 1. ovog člana pre isteka podsticajnog perioda o čemu mora pismeno obavestiti javnog snabdevača najmanje 30 dana pre dana raskida ugovora.

Ugovor raskinut od strane povlašćenog proizvođača, na način iz stava 3. ovog člana, ne može biti ponovo zaključen za istu elektranu povlašćenog proizvođača.

Član 8.

Lice koje je steklo privremeni status povlašćenog proizvođača ima pravo da sa javnim snabdevačem zaključi predugovor o otkupu ukupnog iznosa proizvedene električne energije iz elektrana instalisane snage do 5 MW i preko 5 MW (u daljem tekstu: predugovor o otkupu ukupnog iznosa proizvedene električne energije).

Predugovor o otkupu ukupnog iznosa proizvedene električne energije se zaključuje u skladu sa Zakonom o energetici, zakonom kojim se uređuju obligacioni odnosi, Uredbom o postupku i uslovima za sticanje statusa povlašćenog proizvođača električne energije i ovom uredbom, a sadrži naročito:

- 1) ugovorne strane, vrstu i instalisanu snagu planirane elektrane;
- 2) predmet ugovora, datum zaključenja i datum prestanka ugovora;
- 3) obaveze lica iz stava 1. ovog člana u pogledu rokova izgradnje elektrane i sticanja statusa povlašćenog proizvođača;
- 4) obaveze javnog snabdevača u pogledu otkupa celokupne proizvedene energije i preuzimanja balansne odgovornosti ukoliko se ispune uslovi iz stava 2. tačka 3) ovog člana;
- 5) garantovanu cenu električne energije utvrđenu u skladu sa ovom uredbom;
- 6) način komunikacije ugovornih strana;
- 7) razloge za prevremeni raskid predugovora;
- 8) uslove prenosa prava i obaveza iz predugovora na treća lica.

Ministarstvo propisuje standardni model predugovora o otkupu ukupnog iznosa proizvedene električne energije.

Član 9.

Uz zahtev za zaključenje predugovora o otkupu ukupnog iznosa proizvedene električne energije, koji je podnet u pisanoj formi, podnosilac zahteva dostavlja javnom snabdevaču rešenje o sticanju privremenog statusa povlašćenog proizvođača.

Javni snabdevač je dužan da sa podnosiocem zahteva zaključi predugovor o otkupu ukupnog iznosa proizvedene električne energije u roku od 30 dana od dana podnošenja zahteva iz stava 1. ovog člana i rešenja o sticanju privremenog statusa povlašćenog proizvođača.

Lice koje je sa javnim snabdevačem zaključilo predugovor o otkupu ukupnog iznosa proizvedene električne energije ima pravo da ga raskine pre isteka roka na koji je zaključen, o čemu mora pismeno obavestiti javnog snabdevača najmanje 30 dana pre dana raskida predugovora o otkupu ukupnog iznosa proizvedene električne energije.

Predugovor o otkupu ukupnog iznosa proizvedene električne energije raskinut na način iz stava 3. ovog člana ne može biti ponovo zaključen za istu planiranu elektranu.

Član 10.

Povlašćeni proizvođač, koji je zaključio ugovor o otkupu ukupnog iznosa proizvedene električne energije sa javnim snabdevačem, pripada balansnoj grupi javnog snabdevača.

Povlašćeni proizvođač iz stava 1. ovog člana čija elektrana ima instalisanu snagu preko 5 MW, dužan je da javnom snabdevaču dostavlja planove rada u skladu sa ugovorom o otkupu ukupnog iznosa proizvedene električne energije i pravilima rada prenosnog sistema.

Član 11.

Povlašćeni proizvođač koji je zaključio ugovor o otkupu ukupnog iznosa proizvedene električne energije sa javnim snabdevačem prenosi garancije porekla na javnog snabdevača tokom trajanja podsticajnog perioda.

Član 12.

Očitavanje električne energije kod povlašćenog proizvođača koji je zaključio ugovor o otkupu ukupnog iznosa proizvedene električne energije sa javnim snabdevačem, svakog prvog u mesecu obavlja, bez naknade, operator prenosnog, odnosno distributivnog sistema i najkasnije do petog u mesecu dostavlja očitane podatke za prethodni mesec povlašćenom proizvođaču i javnom snabdevaču.

Operator prenosnog, odnosno distributivnog sistema je dužan da pre zaključenja privremenog ugovora iz člana 5. ove uredbe, kao i ugovora o otkupu ukupnog iznosa proizvedene električne energije između povlašćenog proizvođača i javnog snabdevača, izvrši očitavanje brojila i da očitane podatke dostavi povlašćenom proizvođaču i javnom snabdevaču u roku od tri dana od dana dostavljanja zahteva od strane povlašćenog proizvođača.

III. KATEGORIJE POVLAŠĆENIH PROIZVOĐAČA I PODSTICAJNE OTKUPNE CENE

Član 13.

Podsticajna otkupna cena iz člana 3. stav 1. tačka 2) ove uredbe određuje se u zavisnosti od kategorije povlašćenog proizvođača, odnosno u zavisnosti od vrste i instalisane snage elektrane za koju je proizvođač stekao status povlašćenog proizvođača.

Vrsta elektrane i instalisana snaga određuju se aktom o sticanju statusa povlašćenog proizvođača električne energije.

Podsticajne otkupne cene iz stava 1. ovog člana iznose:

Redni broj	Vrsta elektrane povlašćenog proizvođača	Instalisana snaga R (MW)	Podsticajna otkupna cena (c€/kWh)
1.	Hidroelektrana		
1.1		do 0,2	12,40
1.2		0,2 - 0,5	13,727-6,633* P
1.3		0,5 - 1	10,41
1.4		1 - 10	10,747-0,337* P
1.5		10 - 30	7,38
1.6	Na postojećoj infrastrukturi	do 30	5,9
2.	Elektrane na biomasu		
2.1		do 1	13,26
2.2		1 - 10	13,82 - 0,56*P
2.3		preko 10	8,22
3.	Elektrane na biogas		
3.1		do 0,2	15,66
3.2		0,2 – 1	16,498 – 4,188*R
3.3		preko 1	12,31
3.4	na biogas životinjskog porekla		12,31
4.	Elektrane na deponijski gas i gas iz postrojenja za tretman komunalnih otpadnih voda		6,91
5.	Elektrane na vetar		9,20
6.	Solarne elektrane		
6.1		Na objektu do 0,03	20,66
6.2		Na objektu 0,03 – 0,5	20,941 – 9,383*R
6.3		Na zemlji	16,25
7.	Geotermalne elektrane		
7.1		do 1	9,67
7.2		1 – 5	10,358-0,688*R
7.3		preko 5	6,92
8.	Elektrane na otpad		8,57
9.	Elektrane sa kombinovanom proizvodnjom na ugalj	do 10	8,04
10.	Elektrane sa kombinovanom proizvodnjom na prirodni gas	do 10	8,89

Član 14.

Podsticajne otkupne cene iz člana 13. ove uredbe izražene su u evrocentima po kilovatsatu (c€/kWh) i zaokružuju se na dve decimale.

Redovna godišnja korekcija podsticajnih otkupnih cena zbog inflacije u evro zoni vrši se u februaru svake godine, počevši od 2014. godine, na sledeći način:

$$C_1 = C_0 * (1 + p_{inf}/ 100)$$

gde je:

C_1 - nova podsticajna otkupna cena,

C_0 - stara podsticajna otkupna cena,

p_{inf} – godišnja inflacija u evro zoni objavljena od strane nadležne institucije Evropske unije i izražena u %.

Godišnju inflaciju u evro zoni iz stava 2. ovog člana, na zahtev javnog snabdevača utvrđuje ministarstvo nadležno za poslove finansija.

Korigovane podsticajne otkupne cene određene u skladu sa stavom 2. ovog člana primenjuju se od 1. marta svake godine na sve buduće ugovore između povlašćenog proizvođača i javnog snabdevača, kao i na preostali deo podsticajnog perioda u svim ugovorima o otkupu ukupnog iznosa proizvedene električne energije koji su zaključeni pre korekcije iz stava 2. ovog člana, a posle stupanja na snagu ove uredbe.

Član 15.

Korekcija podsticajne otkupne cene za elektrane sa kombinovanom proizvodnjom na prirodni gas vrši se pri svakoj promeni cene prirodnog gasa po kojoj snabdevač koji snabdeva javne snabdevače prodaje prirodni gas javnim snabdevačima, na sledeći način:

$$C_1 = C_0 *(0.36 + 0.64* G / 35.59)$$

gde je:

C_1 - nova podsticajna otkupna cena,

C_0 - podsticajna otkupna cena, određena na osnovu tarife „energent” od 35.59 dinara po m^3 , iz cene prirodnog gasa po kojoj snabdevač koji snabdeva javne snabdevače prodaje prirodni gas javnim snabdevačima, a koja ne uključuje troškove korišćenja transportnog sistema za prirodni gas kod Javnog preduzeća „Srbijagas” Novi Sad,

G – nova tarifa „energent” iz cene prirodnog gasa po kojoj snabdevač koji snabdeva javne snabdevače prodaje prirodni gas javnim snabdevačima, a koja ne uključuje troškove korišćenja transportnog sistema za prirodni gas kod Javnog preduzeća „Srbijagas” Novi Sad, izražena u dinarima po m^3 .

Korigovana podsticajna otkupna cena iz stava 1. ovog člana primenjuje se od prvog dana u narednom mesecu na sve buduće ugovore između povlašćenog proizvođača i javnog snabdevača, kao i na preostali deo podsticajnog perioda u svim ugovorima o otkupu ukupnog iznosa proizvedene električne energije koji su zaključeni pre korekcije iz stava 1. ovog člana, a posle stupanja na snagu ove uredbe.

Član 16.

Javni snabdevač plaća električnu energiju povlašćenom proizvođaču sa kojim je zaključio ugovor o otkupu celokupnog iznosa proizvedene električne energije po cenama utvrđenim u čl. 13, 14 i 15. ove uredbe u dinarskoj protivvrednosti po srednjem kursu Narodne banke Srbije na dan ispostavljanja fakture.

Javni snabdevač u skladu sa zakonom garantuje naplatu potraživanja povlašćenom proizvođaču sa kojim je zaključio ugovor o otkupu ukupnog iznosa proizvedene električne energije tokom podsticajnog perioda.

Član 17.

U slučaju spora između povlašćenog proizvođača i javnog snabdevača, koji ne može da se reši sporazumom ugovoriće se nadležnost suda u mestu zaključenja ugovora ili arbitražno rešavanje spora od strane domaće ili strane arbitraže.

Član 18.

Podsticajne otkupne cene iz člana 13. ove uredbe se utvrđuju na svake tri godine i mogu se godišnje preispitivati.

Zbog dinamične promene investicionih troškova u solarne elektrane, podsticajne otkupne cene za povlašćene proizvođače iz ove vrste elektrana se utvrđuju jednom godišnje.

Član 19.

U slučaju da tokom podsticajnog perioda, odnosno tokom trajanja ugovora o otkupu celokupnog iznosa proizvedene električne energije između povlašćenog proizvođača i javnog snabdevača, zbog dejstva više sile objekat povlašćenog proizvođača ne bude u pogonu ili javni snabdevač ne bude mogao da vrši otkup proizvedene energije, povlašćeni proizvođač i javni snabdevač nemaju nikakvih međusobnih obaveza tokom trajanja više sile, odnosno dolazi do privremenog prekida ugovora između povlašćenog proizvođača i javnog snabdevača.

Po prestanku dejstva više sile, ugovor između povlašćenog proizvođača i javnog snabdevača se nastavlja, a vreme trajanja podsticajnog perioda, odnosno period važenja ugovora se produžava za period delovanja više sile.

Viša sila, u smislu stava 1. ovog člana, podrazumeva svaki nepredvidiv ili neizbežan događaj koji je izvan moći ugovornih strana, a naročito:

1) prirodne katastrofe, kao što su požar, poplava, zemljotres, vulkanska erupcija drugi oblici katastrofalnih vremenskih uslova;

2) rat, terorizam, javni neredi, narušavanje javnog reda sa rušilačkim motivima, sabotaže, vandalizam i drugi oblici vanrednih društvenih uslova sa razarajućim posledicama;

3) delimičan ili potpuni prekid rada prenosnog, odnosno distributivnog sistema, odnosno nemogućnost operatora prenosnog ili distributivnog sistema da obezbedi preuzimanje električne energije od povlašćenog proizvođača izazvana havarijskim događajima u sistemu, štrajkovima, neadekvatnim održavanjem, kašnjenjem u realizaciji razvojnih planova ili drugim neplaniranim razlozima.

IV. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 20.

Akta iz člana 6. stav 3. i člana 8. stav 3. ove uredbe doneće se u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ove uredbe.

Član 21.

Obaveze Javnog preduzeća „Elektroprivreda Srbije” Beograd po ugovorima o otkupu ukupne proizvedene količine energije, koji su sa povlašćenim proizvođačima zaključeni do dana stupanja na snagu ove uredbe, preuzima javni snabdevač u skladu sa zakonom.

Povlašćeni proizvođač koji je do dana stupanja na snagu ove uredbe, zaključio ugovor o otkupu ukupne proizvedene količine električne energije sa Javnim preduzećem „Elektroprivreda Srbije” Beograd, može da u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ove uredbe, u pisanoj formi podnese zahtev javnom snabdevaču da postojeći ugovor zameni novim u skladu sa ovom uredbom.

Uslovi definisani ugovorima iz stava 1. ovog člana se ne menjaju, osim u slučaju iz stava 2. ovog člana.

U slučaju iz stava 2. ovog člana, povlašćeni proizvođač ima pravo da do kraja svog podsticajnog perioda koristi podsticajnu cenu i druge podsticajne mere definisane ovom uredbom.

Član 22.

Ako javni snabdevač nije određen do dana stupanja na snagu ove uredbe, obaveze javnog snabdevača u pogledu obezbeđivanja podsticajnih mera u skladu sa Zakonom o energetici i ovom uredbom vršiće Javno preduzeće „Elektroprivreda Srbije” Beograd do njegovog određivanja.

Član 23.

Danom stupanja na snagu ove uredbe prestaje da važi Uredba o merama podsticaja za proizvodnju električne energije korišćenjem obnovljivih izvora energije i kombinovanom proizvodnjom električne i toplotne energije („Službeni glasnik RS”, br. 99/09 i 124/12).

Član 24.

Ova uredba stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”, a odredba člana 15. primenjuje se od 1. januara 2014. godine.

Ova uredba prestaje da važi 31. decembra 2015. godine.

U Beogradu,

V L A D A

PREDSEDNIK

O b r a z l o ž e n j e

1. PRAVNI OSNOV

Pravni osnov za donošenje ove uredbe sadržan je u odredbi člana 59. st. 6. Zakona o energetici („Službeni glasnik RS”, br. 57/11, 80/11 – ispravka i 93/12) kojom je propisano da Vlada na predlog ministarstva propisuje podsticajne mere za proizvodnju električne energije korišćenjem obnovljivih izvora energije i za otkup te energije u zavisnosti od vrste i snage elektrane, propisuje cene po kojima se otkupljuje električna energija od povlašćenih proizvođača, period važenja cena i obaveze otkupa električne energije, obaveze po pitanju balansne odgovornosti, sadržinu i trajanje predugovora i ugovora o otkupu električne energije od povlašćenih proizvođača. Odredbom čl. 42. st.1. Zakona o Vladi („Službeni glasnik RS”, br. 55/05, 71/05-ispravka, 101/07, 65/08, 16/11, 68/12-US i 72/12) propisano je da Vlada uredbom detaljnije razrađuje odnos uređen zakonom, u skladu sa svrhom i ciljem zakona.

2. RAZLOZI ZA DONOŠENJE UREDBE

Vlada Republike Srbije je na sednici održanoj 20. novembra 2009. godine donela Uredbu o merama podsticaja za proizvodnju električne energije korišćenjem obnovljivih izvora energije i kombinovanom proizvodnjom električne i toplotne energije („Službeni glasnik Republike Srbije”, broj 99/09). Odredbom člana 10. navedene uredbe propisano je da se primenjuje od 1. januara 2010. godine do 31. decembra 2012. godine.

Primana navedene uredbe u periodu od 2009. do 2012. godine pokazala je da je neophodno neke delove izmeniti, neke dopuniti ili preformulisati. S druge strane, donošenjem Zakon o energetici („Službeni glasnik RS”, br. 57/11, 80/11 – ispravka i 93/12) stvorena je obaveza da se pojedini instituti koji do tada nisu postojali uvedu ili drugačije definišu.

Kategorije povlašćenih proizvođača električne energije koje imaju pravo na podsticajnu otkupnu cenu električne energije su definisane u skladu sa strateškim interesima Srbije i definicijom obnovljivih izvora energije datom u direktivi 2001/77/ES, tako da politika stimulanja projekata korišćenja obnovljivih izvora energije bude održiva.

Ovom uredbom se racionalno i do ekonomski opravdanog nivoa podstiču povlašćeni proizvođači jer električnu energiju proizvode u elektranama čija se izgradnja bez podsticajnih mera ne bi isplatila, sa ciljem da se time postigne sledeće:

1. povećanje proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije i dostizanje ciljeva postavljenih Nacionalnim akcionim planom;
2. smanjenje uvozne zavisnosti, veća raznolikost korišćenih izvora primarne energije i povećanje sigurnosti snabdevanja električnom energijom;
3. veći stepen distribuirane proizvodnje, poboljšanje kvaliteta električne energije, pre svega stabilizacija napona kod krajnjih potrošača i smanjenje gubitaka u mreži;
4. veće korišćenje izvora primarne energije manjih kapaciteta;
5. veća ukupna energetska efikasnost zbog većeg korišćenja postrojenja za kombinovanu proizvodnju;

6. povećano angažovanje domaće mašino gradnje i razvoj malih i srednjih preduzeća;
7. povećanje lokalne zaposlenosti;
8. privlačenje stranih investitora;
9. smanjenje proizvodnje gasova koji stvaraju efekat staklene bašte i opšte unapređenje životne sredine.

Jedan od bitnih dugoročnih razloga za donošenje ove uredbe je i svest o vrlo ograničenim resursima fosilnih goriva koji u Srbiji postoje, pre svega uglja. Imajući u vidu da se 65% električne energije u Srbiji proizvodi iz domaćeg lignita i da su njegove rezerve dovoljne da se sadašnji nivo proizvodnje održi u narednih 30-40 godina, potrebno je blagovremeno graditi nove kapacitete koji će bar delimično moći da zamene postrojenja na ugalj, a da ne povećavaju uvoznju energetska zavisnost Srbije. Obnovljivi izvori energije su upravo takvi resursi, pa Srbija ima i veoma bitan energetski razlog da dugoročno podstiče njihovo korišćenje.

Obnovljivi izvori energije igraju sve značajniju ulogu na energetskom tržištu i, bez sumnje, njihova uloga biće sve značajnija u dužem narednom periodu. Oni predstavljaju jedno od značajnijih rešenja za smanjenje uvozne zavisnosti i diversifikaciju energetskih izvora, čime se doprinosi održivom razvoju energetike Srbije. U Srbiji je u toku uspostavljanje tržišta električne energije i nizom zakonskih promena se monopolski položaj proizvođača električne energije ukida i oni se prepuštaju tržištu. U skladu sa evropskom praksom, za deo proizvođača električne energije koji su od posebnog značaja za korišćenje obnovljivih izvora energije, zaštitu životne sredine i povećanje ukupne energetske efikasnosti, Vlada može uticati da se njihov položaj na tržištu poboljša, u skladu sa specifičnim ciljevima nacionalnog razvoja i finansijskim mogućnostima. Pri izradi ovog predloga, korišćena su iskustva drugih zemalja, posebno onih koji su postigli značajne rezultate i zemalja iz našeg okruženja koje imaju ograničenja slična našim, dok su podsticajne cene proračunate na bazi jedinstvenot ekonomskog modela koji investitorima garantuje otplatu investicije u periodu trajanja podsticaja, a generisanje neto profita tek nakon toga tokom rada na tržištu.

3. OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA I POJEDINAČNIH REŠENJA

Uredba sadrži 24 člana i organizovana je u sledeće 4 celine:

Predmet uredbe;

Mere podsticaja, uslovi za njihovo ostvarivanje i prava i obaveze energetskih subjekata po tom osnovu;

Kategorije povlašćenih proizvođača i podsticajne otkupne cene;

Prelazne i završne odredbe.

1) Odredbama članova 1. i 2. je precizno definisan predmet uredbe i naglašeno da pojmovi koji se koriste u ovoj uredbi imaju značenja utvrđena Zakonom o energetici i Uredbom o postupku i uslovima za sticanje statusa povlašćenog proizvođača električne energije.

2) Članom 3. pobrojane sve podsticajne mere: podsticajna otkupna cena, pravo povlašćenog proizvođača koji je prethodno stekao privremeni status povlašćenog proizvođača da prodaje javnom snabdevaču ukupni iznos proizvedene električne energije tokom podsticajnog perioda po podsticajnoj ceni koja je važila u trenutku sticanja privremenog statusa povlašćenog proizvođača, preuzimanje balansne odgovornosti i troškova balansiranja povlašćenog proizvođača, besplatno mesečno obaveštavanje povlašćenog proizvođača i javnog snabdevača o očitanoj proizvodnji električne energije u objektu povlašćenog proizvođača od strane nadležnog operatora sistema tokom podsticajnog perioda, pravo povlašćenog proizvođača da nakon isteka podsticajnog perioda sa javnim snabdevačem sklopi ugovor o otkupu ukupnog iznosa proizvedene električne energije po tržišnim uslovima i podsticajni period.

Podsticajni period za stare elektrane je smanjen za onoliko godina koliko je proteklo od njihovog puštanja u pogon. Međutim uviđajući značaj revitalizacije starih malih HE koje pripadaju EPS-u, a neke i Vosci Srbije, predviđeno je da nakon isteka njihovog životnog veka od 40 godina i izvršene revitalizacije ove HE takođe mogu dobiti podsticaje i to kao posebna kategorije "HE na postojećoj infrastrukturi".

Istim članom su definisani uslovi pod kojima povlašćeni proizvođači mogu da ih koriste i konačno utvrđene obaveze drugih subjekata na tržištu po osnovu definisanih podsticajnih mera.

Članom 4. je predviđeno da pravo na podsticajne mere ima povlašćeni proizvođač električne energije koji je sa javnim snabdevačem zaključio ugovor o otkupu ukupnog iznosa proizvedene električne energije tokom podsticajnog perioda.

Članom 5. je propisana obaveza javnog snabdevača da na zahtev proizvođača električne energije iz elektrane koja koristi obnovljive izvore energije odnosno iz elektrane za kombinovanu proizvodnju električne i toplotne energije na ugalj ili na prirodni gas, koja nije priključena na sistem, sklopi ugovor o privremenom preuzimanju balansne odgovornosti i privremenom otkupu električne energije, ukoliko je proizvođač prethodno ispunio uslove iz odobrenja za priključenje i pribavio upotrebnu dozvolu, drugi dokaz da uređaji i instalacije elektrane ispunjavaju tehničke i druge propisane uslove ili upotrebnu dozvolu za probni rad. Privremeni ugovor iz stava 1. ovog člana važi od puštanja elektrane u probni rad do zaključivanja ugovora o otkupu ukupnog iznosa proizvedene električne energije tokom podsticajnog perioda, a najduže tri meseca osim u slučaju postrojenja na biogas kod kojih privremeni ugovor može trajati najviše 9 meseci.

Odredbom člana 6. je propisano da se prava i obaveze povlašćenog proizvođača i javnog snabdevača tokom podsticajnog perioda, uređuju ugovorom o otkupu ukupnog iznosa proizvedene električne energije, koji se zaključuje u pisanoj formi, sadržina tog ugovora, kao i da standardne modele ugovora utvrđuje Ministarstvo u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu

ove uredbe i to posebno za povlašćene proizvođače iz elektrana instalisane snage do i preko 5 MW.

U članu 7. je propisana obaveza javnom snabdevaču da sa povlašćenim proizvođačem zaključi ugovor o otkupu ukupnog iznosa proizvedene električne energije u roku od 15 dana od dana podnošenja zahteva i rešenja o sticanju statusa povlašćenog proizvođača.

Članom 8. je predviđeno pravo lica koje je steklo privremeni status povlašćenog proizvođača da sa javnim snabdevačem zaključi predugovor o otkupu električne energije, kao i sadržina tog predugovora.

Odredbom člana 9. je propisana obaveza javnom snabdevaču da zaključi predugovor o otkupu proizvedene električne energije u roku od 30 dana od dana podnošenja zahteva i rešenja o sticanju privremenog statusa povlašćenog proizvođača.

Članom 10. je predviđeno da povlašćeni proizvođač koji je zaključio ugovor o otkupu ukupnog iznosa proizvedene električne energije sa javnim snabdevačem pripada balansnoj grupi javnog snabdevača.

U skladu sa odredbom člana 11. povlašćeni proizvođač koji je zaključio ugovor o otkupu ukupnog iznosa proizvedene električne energije sa javnim snabdevačem prenosi garancije porekla na javnog snabdevača tokom trajanja podsticajnog perioda.

U članu 12. je predviđeno da očitavanje električne energije kod povlašćenog proizvođača obavlja, bez naknade, operator prenosnog, odnosno distributivnog sistema i najkasnije do 5. –og u mesecu dostavlja očitane podatke za prethodni mesec povlašćenom proizvođaču i javnom snabdevaču.

3) U članu 13. su date podsticajne otkupne cene po vrstama elektrana posebnih karakteristika i to u zavisnosti od njihovih instalisanih snaga. Podsticajna otkupna cena je formirana uzimajući u obzir opravdane troškove investicionog ulaganja, fiksne i varijabilne godišnje operativne troškove, ekvivalentno godišnje vreme rada elektrane, diskontnu stopu i vreme trajanja statusa povlašćenog proizvođača koje je jednako planiranom periodu povratka investicije u izgradnju elektrane.

Članom 14. se uvodi i omogućava redovna godišnja korekcija definisanih podsticajnih cena i to sa inflacijom ostvarenoj u evro zoni.

Članom 15. se predviđa korekcija cene za elektrane za kombinovanu proizvodnju električne i toplotne energije na prirodni gas u skladu sa promenom cene prirodnog gasa u relevantnoj kategoriji potrošnje.

Odredbom člana 16. je propisano da javni snabdevač plaća otkupljenu energiju u dinarima, po srednjem kursu NBS na dan fakturisanja i da javni snabdevač u skladu sa zakonom garantuje za plaćanja.

U članu 17. je utvrđeno je da je u slučaju spora koji se ne može rešiti sporazumno nadležan sud prema mestu zaključenja ugovora a predviđena je mogućnost sprovođenja arbitraže.

Članom 18. je utvrđen regularan trogodišnji period za korekciju podsticajnih cena, osim u slučaju solarne energije za koju je, zbog vrlo dinamične promene cena opreme na tržištu, predviđena korekcija svake godine.

Odredbom člana 19. je predviđeno da, ako se ugovor između javnog snabdevača i povlašćenog proizvođača ne može realizovati u nekom periodu zbog dejstva više sile, period važenja ugovora, odnosno trajanja podsticajnog perioda, produži za period delovanja više sile, kao i koji slučajevi se smatraju višom silom.

Članom 20. određen je rok od 60 dana od dana stupanja na snagu ove uredbe donošenje akata iz člana 6. i 8.

Članom 21. određena je da se obaveze Javnog preduzeća „Elektroprivreda Srbije” Beograd po ugovorima o otkupu ukupne proizvedene količine energije, koji su sa povlašćenim proizvođačima zaključeni do dana stupanja na snagu ove uredbe, prenose se na javnog snabdevača u skladu sa zakonom.

Članom 22. utvrđeno je da ako javni snabdevač nije određen do dana stupanja na snagu ove uredbe, obaveze javnog snabdevača u pogledu obezbeđivanja podsticajnih mera u skladu sa Zakonom o energetici i ovom uredbom vršiće Javno preduzeće „Elektroprivreda Srbije” Beograd do njegovog određivanja.

Odredbom člana 23. određuje se da danom stupanja na snagu ove uredbe prestaje da važi Uredba o merama podsticaja za proizvodnju električne energije korišćenjem obnovljivih izvora energije i kombinovanom proizvodnjom električne i toplotne energije („Službeni glasnik RS”, br. 99/09 i 124/12).

Članom 24. Uređeno je pitanje stupanja na snagu Uredbe i vreme primene.

4. OBEZBEĐENJE POTREBNIH FINANSIJSKIH SREDSTAVA

Za sprovođenje ove uredbe nisu potrebna dodatna sredstva iz budžeta Republike Srbije.